

Sporta pedagogu atbildība darbā ar sociālā riska bērniem un jauniešiem

LATVIJAS REPUBLIKAS LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA
VALSTS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJA

"Bērni nevar mainīt ne to, kas viņi ir, ne to, kā viņi ir attīstījušies par tādiem kādi viņi ir, ne arī izjūtas par to visu.

Taču viņi var mainīt savus mērķus un nolūkus, jo tie ieteicas nākotnē."

Sporta pedagogs kā personība- autoritāte

- Pieaugušo uzdevums ir pozitīvā veidā palīdzēt bērnam izprast viņa uzvedības iespējamās sekas un cēloņus, kā arī palīdzēt pārvarēt grūtības, piemēram, bērnam ir grūtības sadarboties ar komandas dalībniekiem, vai grūtības regulāri apmeklēt treniņus;
- Pieaugušo uzdevums ir palīdzēt bērnam saprast, kas viņam jā dara, lai atjaunotu līdzsvaru, un kā šajā situācijā var sniegt atbalstu;
- Pieaugušā uzdevums ir ar savu pozitīvo rīcību un uzvedību rādīt bērnam sabiedrības interesēm atbilstošu uzvedības modeli.

Bērna tiesības = pienākumi

- Bērnam ir tiesības atbilstoši savam vecumam un fiziskajai un garīgajai attīstībai uz atpūtu un brīvo laiku, tiesības piedalīties spēlēs un izpriecu pasākumos, kā arī kultūras dzīvē un nodarboties ar mākslu

(Bērnu tiesību aizsardzības likums 16.pants)

- Bērnam atkarībā no viņa vecuma un brieduma pakāpes ir pienākums sargāt savu veselību

(Bērnu tiesību aizsardzības likums 23.pants)

Pašmotivācija

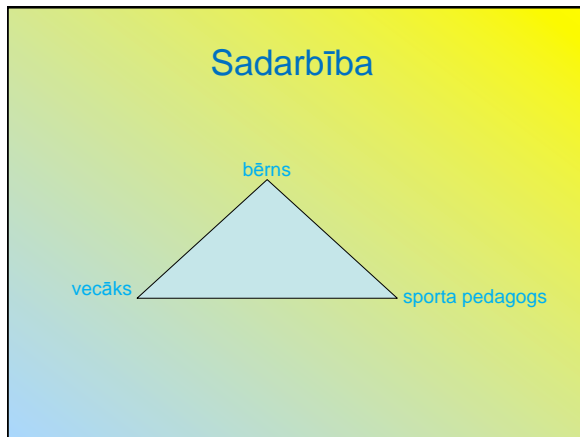
Spēja sevi motivēt, rast iemeslu un nepieciešamo spēku, lai uzsāktu un izdarītu līdz galam darbus, kas neizraisa īpašu entuziasmu bez citas personas iejaukšanās vai ietekmes likt to darīt

Motivācija

Motivācijas līmeni pastiprina pozitīvas emocijas,:

- kas saistītas ar vidi, telpu un atrašanos tajā;
- ko izraisa nosvērtas, lietišķas, labas un mierīgas attiecības;
- kas saistītas ar jaunieša apziņu, ka viņam ir reālas iespējas gūt panākumus un sekmes sportā;
- pārvarēt grūtības un risināt problēmas (izskats, veselība, panākumi);
- kas rodas saskaroties ar jauniem izaicinājumiem sportā.

Sporta pedagoga atbildība

- Pret bērnu nedrīkst izturēties cietsirdīgi, nedrīkst viņu mocīt un fiziski sodīt, aizskart viņa cieņu un godu.
(Bērnu tiesību aizsardzības likuma 9. pants)
- Bērnu iestāžu vadītāji un darbinieki ir atbildīgi par bērna veselības un dzīvības aizsardzību, par to, lai bērns būtu drošībā, lai viņam tiktu sniegti kvalificēti pakalpojumi un ievērotas citas viņa tiesības.
(Bērnu tiesību aizsardzības likuma 72. pants)
- Par izdarītajiem pārkāpumiem pedagogu var saukt pie disciplinārās vai citas likumā noteiktās atbildības.
(Bērnu tiesību aizsardzības likuma 72. pants, otrā daļa)

Sporta pedagoga atbildība

- Par fizisku vai emocionālu vardarbību pret bērnu — izsaka brīdinājumu vai uzliek naudas sodu līdz septiņdesmit eiro.
- Par tādām pašām darbībām, ja tās izdarītas atkārtoti gada laikā vai tās izdarījušas valsts vai pašvaldību institūciju amatpersonas vai darbinieki, - uzliek naudas sodu no trīsdesmit pieciem līdz divsimt desmit eiro.
(Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss 172. pants, otrā daļa)

Sporta pedagoga atbildība

- Iestādes vadītājs ne retāk kā reizi gadā pieprasa ziņas no Iekšlietu ministrijas Informācijas centra Sodū reģistra, lai pārliecinātos par personas atbilstību ieņemtajam amatam.
(Bērnu tiesību aizsardzības likuma 72. pants, ceturtā daļa)

Sporta pedagoga atbildība

Bērnu (...) iestādēs, kurās uzturas bērni, bērnu pasākumos un tādos pasākumos, kuros piedalās bērni, nedrīkst strādāt (...) personas:

- Kuras sodītas par noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar vardarbību vai vardarbības piedraudējumu – neatkarīgi no sodāmības dzēšanas vai noņemšanas;
- Kuras sodītas par noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību – neatkarīgi no sodāmības dzēšanas vai noņemšanas;
- Persona, kurai tiesa ir piemērojusi Krimināllikumā noteiktos medicīniska rakstura piespiedu līdzekļus.

Emocionālā vardarbība pret bērnu

- Bērna pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiska ietekmēšana (draudot viņam, lamājot, pazemojot viņu, bērna klātbūtnē vardarbīgi izturoties pret viņa tuvinieku vai citādi kaitējot viņa emocionālajai attīstībai).
(Bērnu tiesību aizsardzības likuma 1. pants, 12.punkts)

Fiziskā vardarbība pret bērnu

- Bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums saskarsmē ar bērnu vai apzināta bērna pakļaušana kaitīgu faktoru, tai skaitā, tabakas dūmu, iedarbībai.

(Bērnu tiesību aizsardzības likuma 1. pants, 11.punkts)

Vecāku pienākumi

- Vecāku pienākums ir sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes un pienākums ir aizstāvēt bērna tiesības un ar likumu aizsargātās intereses

(Bērnu tiesību aizsardzības likums 24.pants)

Iekšējās kārtības noteikumi

- Iestādes bērnu tiesības nodrošina savos statūtos vai nolikumos noteiktās kompetences ietvaros.
- Kārtības uzturēšana šajās iestādēs nodrošināma ar iekšējās kārtības noteikumiem, kuri atbilst likuma prasībām un neaizskar bērna cieņu.

(Bērnu tiesību aizsardzības likums 68.pants)

Iekšējās kārtības noteikumi

- Noteikumi ir aizsardzība nevis šķērslis;
- Noteikumiem ir jābūt saprotamiem, skaidriem un reāli izpildāmiem.

Iekšējās kārtības noteikumi

Iekšējās kārtības noteikumi nosaka:

- bērnu uzvedības noteikumus iestādē, tas teritorijā un iestādes organizētajos pasākumos;
- bērnu tiesības un pienākumi un atbildība par noteikumu neievērošanu;
- bērnu rīcību, ja viņš kādas personas darbība saskata draudus savai vai citu personu drošībai;
- vadītāja un pedagogu rīcību, ja bērns apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, kā arī, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret bērnu;
- citus jautājumus, kurus iestāde uzskata par būtiskiem.

Biežāk konstatētie pārkāpumi un trūkumi sporta iestādēs

- Sporta pedagogi problēmsituāciju gadījumos ne vienmēr savlaicīgi informē iestādes administrāciju un bērna vecākus par bērnu pārkāpumiem;
- Sporta pedagogiem ir slikta komunikācija ar bērniem;
- Sporta pedagogiem rezultāts ir svarīgāks par bērnu trenēšanas procesu, kā rezultātā mērķis tiek sasniegts neņemot vērā bērna individualitāti;

Biežāk konstatētie pārkāpumi un trūkumi sporta iestādēs

- Veidi kā sasniegt vēlamo rezultātu robežojas ar bērna cieņas aizskaršanu, piemēram, sporta pedagogi treniņu laikā rupji izturas pret bērniem, lietojot necenzētus vārdus, izsakot bērna pašcieņas aizskarošus salīdzinājumus.

Ieteicamās darbības

- Organizēt individuālas pārrunas ar bērnu un viņa vecāku par radušos situāciju;
- organizēt bērnu vecāku sapulces, ja izveidojusies problēmsituācija skar lielāko daļu komandas dalībnieku;
- protokolēt vecāku sapulces, lai varētu pārliecināties par vecāku sapulcēs izskatītajiem problēmjautājumiem un pieņemtajiem lēmumiem, un to risināšanas gaitu.

“Ko es varu darīt, lai bērns regulāri nāktu uz treniņiem un sasniegtu mērķi?”

“Kāda ir mana loma darbā ar bērniem, kas mēdz neattaisnoti kavēt treniņu, vai tos uzsāk un pārtrauc?”

“Vai es rīkojos pareizi?”

“Ko es varētu darīt savādāk?”

.....

Paldies par uzmanību!

www.bti.gov.lv